Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Bijsturing subsidie aan autobus- en autocarsector en in kader van COVID 19

Samenvatting:
Op 10 juli 2010 keurde de Vlaamse Regering een subsidie voor de autocarsector goed (VR 2020 1007 DOC.0788/1). De modaliteiten voor deze subsidie werden vastgelegd in het Besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van een subsidie aan de autobus- en autocarsector die een omzetdaling hebben ten gevolge van de maatregelen genomen door de Nationale Veiligheidsraad vanaf 12 maart 2020 inzake het coronavirus dd. 10 juli 2020.
Op heel wat reguliere lijnen van De Lijn wordt een zeer hoge bezettingsgraad vastgesteld. Dit is in het oog van de beperking van de verspreiding van het coronavirus niet aangewezen. Daarom wil De Lijn voertuigen inzetten van autobus en autocarbedrijven. Op deze wijze wordt extra capaciteit gegenereerd en wordt de impact van de corona-crisis op deze sector getemperd.
Op basis van de ingediende subsidiedossiers blijkt dat deze subsidieregeling tot ongelijke subsidiepercentages van grote en kleine bedrijven zou leiden.
Omwille van bovenvermelde elementen wordt deze subsidieregeling bijgestuurd.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Deze nota heeft betrekking op het beleidsveld Mobiliteit en concreet op het gemeenschappelijk vervoer.
De autobus- en autocarsector wordt ten gevolge van de corona-crisis geconfronteerd met omzetverliezen tot meer dan 80%. Naar schatting 1.700 van hun voertuigen worden hierdoor niet of nauwelijks gebruikt. Tegelijkertijd worden in het geregeld vervoer dat door De Lijn wordt georganiseerd zijn de bezettingsgraden van heel wat ritten in de ochtend- en avondspits erg hoog. Dit zorgt op een sterk verhoogd risico van de verspreiding van het corona-virus op deze bussen. De Lijn beschikt in de ochtend- en avondspits echter over onvoldoende voertuigen en personeel om extra capaciteit te kunnen aanbieden. Daarom wil de Vlaamse Regering autobussen en autocars van privébedrijven inzetten.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Op 10 juli 2020 keurde de Vlaamse Regering een nota aan de Vlaamse Regering (VR 2020 1007 DOC.0788/1) en twee Besluiten van de Vlaamse Regering[1] goed met betrekking tot een subsidie aan de autocarsector en een achtergestelde lening aan de taxi- en autocarsector.
De bedrijven uit deze sectoren konden tot en met 31 augustus 2020 een subsidie en/of een achtergestelde lening aanvragen.

162 autocar-bedrijven, goed voor ruim 1.700 autocars, vroegen steun aan.
Deze bedrijven hebben, als eerste schijf van de steun, recht op een vergoeding van 1% van de waarde van hun voertuigenpark of 3.391.459,00 euro.
Dit bedrag is lager dan oorspronkelijk geraamd. Heel wat bedrijven rijden met tweedehandsvoertuigen die een veel lagere aankoopwaarde hebben dan nieuwe voertuigen. Bovendien werd voor minder voertuigen dan verwacht een subsidie aangevraagd.
Na de uitbetaling van deze eerste subsidieschijf zou het nog beschikbare subsidiebedrag, van de in totaal voorziene 15,54 MEUR, op basis van de aankoopwaarden van de voor deze subsidie in aanmerking komende autobussen en autocars gelijkmatig toegekend worden aan de bedrijven die een subsidieaanvraag indienden. Dit was in de veronderstelling dat er een mogelijk tekort aan middelen zouden zijn om een uitkering te doen aan 2,5% wat nu niet het geval blijkt te zijn.

18 autocarbedrijven vroegen via het Departement Mobiliteit en Openbare Werken een krediet aan bij PMV/z voor een totaal kredietbedrag van respectievelijk 297.991 euro. Dit bedrag is beduidend lager dan de gebudgetteerde 16 miljoen euro.

De Lijn moet zo snel mogelijk overeenkomsten afsluiten met autobus- en autocarbedrijven om in de maanden oktober 2020 tot en met december 2020 voertuigen in te zetten om reguliere ritten tijdens de spitsuren te versterken. Deze versterkingsritten moeten de bezettingsgraad van de bussen verlagen zodat de kans op verspreiding van COVID-19 wordt verkleind. Bedrijven die in aanmerking komen voor deze subsidie en die mogelijk versterkingsritten voor De Lijn willen uitvoeren kunnen deze keuze pas maken op basis van dit aangepaste subsidiebesluit en het hierin vastgelegde subsidiepercentage. Omwille van de hier toegelichte hoogdringendheid werd het ontwerpbesluit niet voor advies aan de Raad van State voorgelegd.

2. INHOUD

A. DE-MINIMIS

Bij de uitwerking van deze steunmaatregelen werd er voor geopteerd om de sector zo snel mogelijk zuurstof te geven. Daarom werden deze steunmaatregelen op dat ogenblik nog niet aangemeld bij de Europese commissie en vallen deze onder de-minimis bepalingen. Hierdoor bedraagt het maximale subsidiebedrag voor een groep van verbonden bedrijven 200.000 euro voor een periode 3 jaar. Deze beperking van 200.000 euro is ook expliciet voorzien in het Besluit van de Vlaamse Regering.

[1] Besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van een subsidie aan de autobus- en autocarsector die een omzetdaling hebben ten gevolge van de maatregelen genomen door de Nationale Veiligheidsraad vanaf 12 maart 2020 inzake het coronavirus en
Besluit van de Vlaamse Regering over het verlenen van een achtergestelde lening aan de autobus- en autocarsector en aan de taxisector die een omzetdaling hebben ten gevolge van de maatregelen genomen door de Nationale Veiligheidsraad vanaf 12 maart 2020 inzake het coronavirus

Nu de periode voor het aanvragen van de steunmaatregelen voor de taxi- en autocarsector verstreken is, blijkt dat een belangrijk aantal individuele autocarbedrijven en groepen van verbonden bedrijven, op basis van de waarde van hun vloot recht zouden hebben op een bedrag dat boven de 200.000 euro ligt.

Volgens het subsidiebesluit wordt het volledige subsidiebudget van 15,54 miljoen euro verdeeld onder de bedrijven die recht hebben op de subsidie aangezien er van uit gegaan werd dat er een mogelijk tekort aan middelen zouden zijn om een uitkering te doen aan 2,5% wat nu niet het geval blijkt te zijn. Vermits heel wat bedrijven en groepen van verbonden bedrijven, bij een gelijkmatige verdeling van het subsidiebudget aan 2,5%, tegen het plafond van een maximale subsidie van 200.000 euro aanbotsen zou in verhouding een steeds groter subsidiebedrag naar de kleinere bedrijven vloeien. Dit zou dan ook leiden tot een zeer onevenredige subsidiepercentages binnen de sector.

B. TE HOGE BEZETTINGSGRAAD OP BUSSEN VAN DE LIJN

Sinds het begin van het schooljaar op 1 september blijkt dat heel wat bussen van het openbaar vervoer, erg druk bezet zijn. Dit is erg nadelig met het oog op het inperken van de verspreiding van COVID-19. Daarom wil De Lijn deze drukste buslijnen versterken door extra voertuigen in te zetten. Omdat er binnen de eigen vloot geen voertuigen beschikbaar zijn wil De Lijn hiervoor, binnen marktconforme voorwaarden beroep doen op de autocarbedrijven die hun bussen normaal inzetten voor bijzonder geregeld vervoer of ongeregeld vervoer.

C. BIJSTURING SUBSIDIEREGELING AUTOBUS- EN AUTOCARSECTOR

Bovenvermelde knelpunten kunnen worden door een bijsturing van de subsidieregeling zoals vastgelegd in het Besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van een subsidie aan de autobus- en autocarsector die een omzetdaling hebben ten gevolge van de maatregelen genomen door de Nationale Veiligheidsraad vanaf 12 maart 2020 inzake het coronavirus.

I. AANMELDING SUBSIDIE BIJ DE EUROPESE COMISSIE

Rekening houdende met het tijdelijke staatssteunkader dat de Europese Commissie uitvaardigde naar aanleiding van de huidige crisis kan deze subsidie maximaal 800.000 euro bedragen. Telkens binnen de grenzen gesteld door de EU, te bekijken op niveau van de aanvragende onderneming. Vermits de Europese Commissie pas een definitieve uitspraak over deze subsidieregeling doet nadat deze principieel wordt goedgekeurd door de Vlaamse Regering wordt deze steunmaatregel hierbij ter principiële goedkeuring aan de Vlaamse Regering voorgelegd.
Van zodra de Europese Commissie aangeeft geen bezwaren te hebben tegen dit aangemelde besluit van de Vlaamse Regering zal dit besluit voor definitieve goedkeuring aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd.

II. EEN VAST SUBSIDIEPERCENTAGE WAARBIJ ALLE BEDRIJVEN EEN GELIJKE EN REDELIJKE

VERGOEDING KRIJGEN VOOR DE VOERTUIGEN DIE NIET KONDEN RIJDEN.

Indien het maximale steunbedrag wordt opgetrokken tot 800.000 euro zou bij een volledige verdeling van het subsidiebudget zouden echter nog steeds een aantal grotere bedrijven en groepen van verbonden bedrijven tegen het verhoogde plafond van 800.000 euro aanbotsen.
Dit zou nog steeds leiden tot een mindere maar nog altijd onevenredige relatieve verdeling van de subsidie tussen de kleinere bedrijven en de allergrootste bedrijven en groepen van verbonden bedrijven. Daarom wordt geopteerd om niet hoger te gaan dan het subsidiepercentage van 2,5% van de aankoopwaarde van de bussen die in aanmerking komen voor deze subsidie.

Een stijging naar het subsidiepercentage van 2,5% is verantwoord gegeven het omzetverlies voor de autobus- en autocarbedrijven van meer dan 80% tussen 14 maart 2020 en 7 juni 2020 (met uitzondering van die bussen die zullen diensten uitvoeren voor De Lijn vanaf september 2020 tot en met einde december 2020).

De vaste kosten rechtstreeks verbonden aan de autocars zoals afschrijving en financiering worden voor de periode van maart 2020 tot en met augustus 2020 geraamd op 5% van de aankoopwaarde van de autocars. Een subsidie van 2,5% zou dus 50% van deze vaste kosten dekken (met uitzondering van die bussen die zullen diensten uitvoeren voor De Lijn vanaf september 2020 tot en met einde december 2020).

Tenslotte moet ook nog vermeld worden dat de omzet van de autobus- en autocarsector ook na het versoepelen van een aantal COVID-19 maatregelen na 7 juni 2020 erg laag bleef ten gevolge van in het algemeen de federale richtlijnen m.b.t. het beperken van de sociale contacten en meer concreet de internationale reisbeperkingen, de maatregelen die maken dat grote culturele en sportieve evenementen niet of slechts op veel beperktere schaal kunnen plaatsvinden en de beslissing van scholen om ook in het eerste trimester van het schooljaar 2020-2021 geen extra muros activiteiten te organiseren.

III. AUTOBUSSEN EN AUTOCARS INZETTEN VOOR HET VERSTERKEN VAN DRUK BEZETTE RITTEN VAN DE LIJN

We stelden vast dat ruim 1.700 autobussen en autocars van privébedrijven de afgelopen maanden geen of nagenoeg geen ritten uitvoerden. Tegelijkertijd heeft De Lijn geen voertuigen en personeel ter beschikking om extra bussen in te zetten op ritten die momenteel (te) druk bezet zijn. Daarom wil De Lijn de voertuigen van deze privébedrijven inzetten ter versterking van deze te ruk bezette ritten. De Lijn wil deze bedrijven tegen marktconforme voorwaarden extra ritten te laten uitvoeren. Autocarbedrijven die voor een of meerdere voertuigen een contract afsluiten met De Lijn om in de periode van oktober 2020 tot en met december 2020 versterkingsritten uit te voeren kunnen op deze wijze inkomsten genereren. Autocarbedrijven die voor een of meerdere voertuigen een contract afsluiten met De Lijn om in de periode van oktober 2020 tot en met december 2020 versterkingsritten uit te voeren kunnen op deze wijze inkomsten genereren. Daarom zouden de bedrijven voor deze voertuigen slechts recht hebben op een subsidie van 1% van de aankoopwaarde van deze voertuigen.

IV. AANGEPASTE TERMIJN INDIENEN SUBSIDIEAANVRAAG

Om bedrijven op basis van de aangepaste subsidievoorwaarden alsnog de mogelijkheid te bieden om een subsidieverzoek in te dienen wordt de termijn om een subsidieaanvraag in te dienen uitgebreid met een periode van 10 kalenderdagen. Vermits de voorwaarden om in aanmerking te komen voor deze subsidie niet gewijzigd zijn, zal het aantal bedrijven dat in deze periode alsnog steun aanvraagt vermoedelijk erg beperkt zijn.
Van zodra duidelijk is wanneer dit besluit definitief kan worden goedgekeurd zal de exacte start en einddatum van deze periode worden bepaald en vastgelegd in het besluit.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Via herverdeling uit het Coronanoodfonds naar begrotingsartikel MB0-1MFH2LA-WT, basisallocatie 1MF049. Werd hier 15.540.000 euro voorzien voor de uitbetaling van deze subsidie.
Door de hier voorgestelde bijsturing van de subsidie aan de autobus en autocarsector wordt de budgettaire impact op basis van de ontvangen subsidiedossiers op maximaal 8.478.647,50 euro geraamd. Dit bedrag zal enerzijds dalen omdat de maximaal 300 voertuigen die versterkingsritten voor De Lijn zullen uitvoeren een subsidie van 1% van de aankoopwaarde van het voertuig ontvangen in plaats van 2,5%. Anderzijds bestaat er nog de mogelijkheid dat er extra subsidieaanvragen worden ingediend. Vermits het onmogelijk is in te schatten welke voertuigen zullen worden ingezet voor deze versterkingsritten en hoeveel bijkomende subsidiedossiers zullen worden ingediend, is het onmogelijk om de budgettaire impact hiervan in te schatten.

Het gunstige advies van de heer Inspecteur-generaal van Financiën werd verkregen op 21 september 2020. Op basis van de opmerkingen in dit advies werden de nota aan de Vlaamse Regering en het ontwerp van Besluit van de Vlaamse Regering aangepast.

B. ESR-TOETS

Zie supra

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerp heeft geen weerslag op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten van de Vlaamse Overheid. Het akkoord van de Vlaamse minister bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling is bijgevolg niet vereist.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

- personeel: het ontwerp heeft geen weerslag op het gebied van personeelsinzet;
- werkingsuitgaven: het ontwerp heeft geen weerslag op de lopende uitgaven;
- investeringen en schuld: het ontwerp heeft geen investeringen als gevolg;
- ontvangsten: het ontwerp resulteert niet in bijkomende ontvangsten.

Conclusie: het ontwerp heeft geen weerslag op de werking van de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Gezien de hoogdringendheid en de samenhang van het dossier met de inzet van de extra versterkingsritten door VVM De Lijn in het kader van de bestrijding van Covid-19 wordt er geen advies gevraagd aan de Raad van State.

5. VAN ZODRA DE BEHANDELING DOOR DE EUROPESE COMMISSIE VAN DIT AANGEMELDE BESLUIT VAN DE VLAAMSE REGERING AFGEHANDELD IS ZAL DIT BESLUIT VOOR DEFINITIEVE GOEDKEURING AAN DE VLAAMSE REGERING WORDEN VOORGELEGD.VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- haar principiële goedkeuring te hechten aan ontwerp van Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 juli 2020 tot toekenning van een subsidie aan de autobus- en autocarsector die een omzetdaling hebben ten gevolge van de maatregelen genomen door de Nationale Veiligheidsraad vanaf 12 maart 2020 inzake het coronavirus
- de minister bevoegd voor Mobiliteit het ontwerp van Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 juli 2020 tot toekenning van een subsidie aan de autobus- en autocarsector die een omzetdaling hebben ten gevolge van de maatregelen genomen door de Nationale Veiligheidsraad vanaf 12 maart 2020 inzake het coronavirus voor goedkeuring voor te leggen aan de Europese Commissie

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken

Lydia PEETERS

Bijlagen

1. ontwerp van Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 juli 2020 tot toekenning van een subsidie aan de autobus- en autocarsector die een omzetdaling hebben ten gevolge van de maatregelen genomen door de Nationale Veiligheidsraad vanaf 12 maart 2020 inzake het coronavirus
2. Advies Inspectie van Financiën van 22 september 2020
3. Begrotingsakkoord van XXX 2020